

[Hedelund.]

hederne havde ikke Spor Interesse for Spørgsmaalet, og man var ikke i Stand til at forudse den trafikale Udvikling, der vilde komme.

Imidlertid viste det sig, at disse offentlige Landevejskøretøjer, Rutebilerne, kom til at betyde mere, end man havde regnet med. Man har i forskellige Kommissioner og Udvalg haft hele dette Spørgsmaal til Behandling, og jeg har haft den Ære at være Medlem af flere af disse Kommissioner, bl. a. af den, som vilde søge at etablere et Samarbejde mellem Baner og Biler. Men det viste sig, at i alle Tilfælde Privatbanerne paa det Tidspunkt ikke var kommet længere end til at ønske at faa en Række af disse Rutebillinier nedlagt eller reduceret, saaledes at de ikke længere kunde være rentable Foretagender. Disse Forhandlinger førte til, at hele Befolkningen og hele Pressen rejste sig og krævede den Rutebiltrafik opretholdt, som én Gang var etableret. Amterne, som jo har den afgørende Indflydelse og uddeler Koncessionerne, fulgte i det store og hele de Krav, der blev rejst af Befolkningen.

Da man ikke kunde komme nogen Vegne, er man altsaa nu naaet til at sige: saa maa vi hellere lægge hele dette Trafikspørgsmaal ind under det offentlige — det være sig saa under Amt eller under Stat. Men her er det, jeg mener, at man ved at stemme for dette Lovforslag, hvorefter et Amt giver Staten Tilsagn om Koncession paa samtlige Ruter i Amtet, i Virkeligheden godkender, at hele denne private Trafik gaar over til at blive offentlig Kørsel under Stat eller Amt.

Inden man tager endelig Stilling til dette Spørgsmaal, mener jeg, at man maa se klart i Øjnene, hvorledes dette Problem har udviklet sig, og jeg vil — selv om en Amtmand muligvis for at dulme en formentlig daarlig Samvittighed har hævdet, at hele Rutebiltrafikken har udviklet sig til Anarki — have Lov til at hævde, at det private Initiativ her har udviklet sig paa en ualmindelig smuk Maade; og jeg tror, at der ude i Befolkningen hersker almindelig Tilfredshed med den Maade, hvorpaa dette Spørgsmaal er ordnet.

Jeg vil ogsaa gerne minde om, at det Arbejde, der her er sat ind fra det private Initiativs Side i nationaløkonomisk Henseende, har betydet ikke saa lidt. Vi havde jo i Rigsdagen vedtaget en Række nye Privatbaner ved Jernbaneloven af 1908 og 1918, og Bygningen af disse Baner vilde have kostet det offentlige, Stat og Kom-

muner, op imod 100 Mill. Kr. Der er sikkert ingen, der vil bestride, at naar disse Baner ikke er blevet bygget, og man saaledes har sparet disse ca. 100 Mill. Kr., skyldes det, at det private Initiativ har sat ind og har løst disse trafikale Opgaver, som ellers var Statens. Hvis dette ikke var sket, vilde det offentlige have haft yderligere 100 Mill. Kr. anbragt i de offentlige Trafikfaktorer; og med hele den Udvikling, den private Jernbanedrift er undergaaet, vilde der jo ikke have været Mulighed hverken for Afskrivning eller Forrentning af disse 100 Mill. Kr.

Jeg vil nødig være med til, at Rigsdagen nu som Tak for det private Initiativ, der er sat ind her, skulde ødelægge hele denne Kørsel ved at lægge den ind under det offentlige. Erfaringen baade herhjemme og alle andre Steder fra viser nemlig, at det uvægerligt betyder en Fordyrelse, naar man gaar fra privat Drift over til offentlig Drift; og jeg vil yderligere føje til, at hvis man paa dette Omraade gaar over til offentlig Drift, vil det betyde en absolut formindsket Benyttelse af dette Trafikmiddel.

Det er ganske rigtigt, som det ærede Medlem Hr. Korsgaard udtalte, at Statsfunktionærer eller Amtsfunktionærer — hvad man nu vil kalde dem — selvfølgelig ikke vil være i samme Grad interesserede i at udføre Tjenester overfor Publikum som Rutebilejerne nu. Ganske vist har jeg set, at den nye Generaldirektør har udtalt, at hans Funktionærer ogsaa skulde blive i Stand til at købe Sko til Sofie og sælge Høns paa Torvet — saaledes tror jeg, det var, Generaldirektøren udtrykte sig paa et offentligt Møde —, men jeg tror, at Generaldirektøren, naar han overvejer dette Spørgsmaal nærmere, og naar han kommer lidt mere ind i hele Statsbanefunktionen, vil erkende, at denné Udtalelse var ikke særlig velovervejet.

For det kan nok være, at Statsbanedirektøren vil begynde denne sin Virksomhed med løst ansatte Folk; og Statsbanedirektøren udtalte, tror jeg, at hvis disse løst ansatte Folk saa opførte sig pænt og var ordentlige, og man var tilfreds med dem, kunde man stille dem i Udsigt, at de kunde komme ind som fast ansatte. Men saadan vil det jo slet ikke gaa ude i det praktiske Liv. Med den Organisationstrang, man har i vort Land, vil det forme sig saaledes, at de Folk, der bliver ansat af det offentlige som Rutebilchauffører eller Kontrolører, eller hvad de nu hedder, meget hurtigt vil blive organiseret og gen-